

За конваліями

Роман Іваничук

Від Ворохти до Форощанки вузькоколійкою по просяклих мазутом і шпалах ішло троє подорожніх. Один худорлявий, довгоший у беретці, часто нахилявся, піднімав з насипу камінці, що виділялись своїм кольором, і, йдучи, пильно розглядав їх. Серединою полотна дрібно ступала по кожній шпалі русоволоса дівчина в спортивному костюмі. Вона раз у раз розгортала газету, щойно куплену у ворохтянському кіоску, й захоплено говорила чоловікові середнього росту, який ішов ліворуч.

— Скажи, Пав, ти все-таки став дуже популярним. Учора виступав у райклубі, а сьогодні — повідомлення в газеті: "Молодий письменник Павло Коструба завтра виступить перед робітниками тартака[1]". Як це забавно, Пав!

Павло зморщив високе чоло, нервово сіпонував паски від набитого всяким скарбом рюкзака.

— Прошу тебе, Таїссі, не називай мене Пав. І нічого тут нема забавного. Ти сприймаєш усе це якось по-дитячому: газета, стаття, відгук, гонорар, слава. А я завжди думаю про все це набагато серйозніше.

— О, тобі давно почало перевертатися в голові, — жартувала Таїссі, кокетливо граючи маленькими швидкими очима й підведеними бровами. — Тобі здається, що ти виконуєш перед народом велику місію! Не позуй, Пав.

Павло змріяв уважним поглядом свою супутницю і сердито витер краплю поту, що збігла по неголеній щоці. Промовчав.

Олег, геолог, не втручався в розмову. Це його не цікавить. Він вирушив у подорож заради сестри Таїссі, — вона дуже хотіла поїхати з Павлом у гори, а дівчині одній з чоловіною, не випадало вирушати в таку подорож. Олег не марнував часу, шукав мінерали. Завжди мовчазний, він тепер до того ще й сердився на Павла, бо той не погодився ночувати у готелі, а наполіг, щоб іти в гори і там поставити намет. Романтик, та й годі. А тут уже й вечоріє.

— Може, в хаті переночуємо, — заговорив Олег нарешті, — набридли мені намети. Он уже світло горить, попросимось.

— Я не буду в хаті ночувати, — заперечила одразу Таїссі. — Гуцули брудні, бр-р-р!

— Ти ж іще їх не бачила, — обурився Павло.

— Мені казали.

— То якого біса було пертись сюди! — вже не втерпів він. — Аристократка.

— Ти такий самий, як і я, тільки... тільки, як завжди, позуєш.

Павло знову глянув на Таїссі, але й на цей раз промовчав.

"Я її зовсім мало знаю", — подумав.

До хати зайшли напиться молока. Привітна господиня налила три горнятка і подала їм. Олег і Павло випили "душком", а Таїссі понюхала, подула в горнятко й відставила.

— Не сподобалось, паннунцю? — спитала ображена господиня.

— Вівцею тхне.

— А ви звикли до парфумів?

Не знаючи, куди подіти очі, Павло поклав на стіл гроші за молоко, але жінка не взяла їх.

— Візьміть, пане, не обідніємо.

За ворітьми Таїссі, випереджаючи Павла, зарозуміло промовила:

— Не збирайся мені читати мораль.

Павло зітхнув, знизав плечима...

Залізнична колія повернула їв темну просіку бору, подорожні вийшли на довгу, вузьку галяву. Війнуло холодним повітрям. Звідкись долинув запах конвалій.

— Твої конвалії, — прошепотіла примирливо Таїссі, притулившись до Павла плечем.
— Герої твоєї повісті.

— Ще немає в моїй повісті справжнього героя. Є тільки конвалії, — відповів він задумливо.

— А я?..

Павло погладив її пухнасте волосся. Таїссі взяла його під руку, рада, що примирились.

Удалині палало багаття.

Гори, здавалось, присунулись на ніч ближче до продовгуватої галяви, що, немов слід ноги велетня, темніла внизу, перерізана вузькою биндою вічно холодного Пруту. Вдень вони стояли зелено-голубі, сумирні, а вночі немов будились від шуму річки, і сходили зі своїх місць приглянутись до збиточної пустунки, що гомоніла-гомоніла, як вередливе дитя, не давала спати. А річка, байдужа до всього на світі, билась об горbate каміння, подібне до диких кабанів, що прийшли до водопою, і зиркала блискучою гладінню на багаття й освітлені багрянцем полум'я обличчя людей. Хлоп'ята в такі вечори уявляли себе легенями-опришками, і якби на місці Надії Іванівни був чоловік, вони б назвали його, напевно, Олексою Довбушем.

Надя з власної ініціативи організувала тижневий похід хлопців-четвертокласників до підніжжя Говерли.

Сьогодні хлопці недовго сиділи коло багаття. Втоmlені переходом, вони швидко поснули. Надя залишилась чергувати сама.

Півкали сонно пугачі, скрипіли смереки, гуло-шуміло все довкола: і річка, і верховіття дерев, і гори.

Враз од вузькоколійки долинуло тупання ніг — хтось наближався до погасаючого багаття. Надя підвелася з каменя і, затамувавши подих, прислухалась. Тупіт наближався. В сутінках виписувались силуети трьох осіб.

— Агов! — гукнула стиха, щоб не розбудити дітей.

— Агов! — відповів луною чоловічий голос.

— Хто ви?

— Туристи!

— Просимо!

Надя привітно посміхнулась до гостей. Один з них скинув величезний рюкзак, підніс руку на знак привітання й відрапортував:

— Таємнича фее! Туристи, а саме: Павло, — він показав на себе, — Олег і Таїссі — у вашому розпорядженні. Можете нас обігріти, нагодувати, дати притулок або перетворити в каміння. На все ваша воля. — Він низько вклонився, а Надя, не втримавшись, зайшла дзвінким сміхом.

До Павла повернувся гарний настрій, і він також засміявся, навіть в Олега розпогодилось нахмурене чоло. Тільки Таїссі, не звертаючи уваги на загадкову чорнооку господиню, простогнала до Павла, не відпускаючи його руки:

— Павлу-у-сю, то що ми... тут... чи як?

— Та, певно, що тут. У компанії, як кажуть, і батька бити легко. А хто ще з вами? — звернувся до Наді.

— Мої учні. Десять хлопців, як соколів. Чуєте, хропуть?

— А-а, народний учитель, виходить. Чудово! — Він розправив широкі плечі, аж хруснуло в кістках. — Ми пішки з самої Ворохти. Це, правда, не так далеко, але для прекрасної статі... — показав рукою на Таїссі.

Надя глянула на "прекрасну статі" і махнула рукою.

— Зовсім не страшно. Це тільки на користь. Ну, розташовуйтесь.

Перший промінь з-за гори стрілою впився в небо. Надя схопилась з постелі. Дбайливо прикрила ковдрами хлопчаків і вийшла з намету.

Гори знову розсунулися на старі місця і стали ніби меншими; сперечалися птахи в борі; з полонин доносилося блеяння овець, погейкування чабанів; десь весело зустрічала ранок пастушкова сопілка.

Надя вмилася холодною водою, руками розгладила зім'яті шаровари і витягла з кишені дзеркальце. Вперше за час перебування в таборі приглянулася до себе. Моргнула до густобрової, круглоvidoї двійниці, поправила розпатлане темне волосся. Навшпильках підійшла до намету гостей.

— Ек спали? — висунув їй назустріч кудлату голову Павло.

— Декую, ек ви? — відповіла Надя, і обоє засміялись, розглядаючи одне одного.

— Ви звідки знаєте це привітання, Надю?

— Я тутешня. А ви?

— З книжок. Шухевича начитався. Чули, був такий фольклорист?

Надя пошкодувала, що не знає, хто такий Шухевич. Не було б заминки тепер у розмові.

— На жаль, не знаю, — сказала, і сміх погас в очах. — А ви в горах ще не бували?

— Оце вдруге, — Павло теж пожалкував, що своїм запитанням зіпсував невимушений тон їхньої розмови. Він вискочив з намету, по-сільському кремезний, широколиций, добродушний, пригладив п'ятірнею засіяні зрідка сивиною кучері і сірими очима вдивився у Надині очі.

— Ходімо швидше варити сніданок. Бо Олег нездібний до куховарства, він за

камінцями світу не бачить, а...

— А ваша супутниця? — Надя задирливо поглянула на енергійне підборіддя Павла і сама зніяковіла.

— Вона варити не любить.

— Може, не вміє?

— Якщо не любить, то напевно й не вміє.

Павло колов дрова, Надя роздмухувала вчорашні жаринки. Дим виїдав очі.

— Дозвольте, я подмухаю, — Павло нахилився до погаслого багаття і мимоволі знову зустрівся поглядом з Надею. Вона-, видно, хотіла одвести очі, але чомусь не встигла і тому почервоніла до вух. Павло на мить за— милувався збентеженням дівчини, а потім довго дмухав у вогонь, хоч вже й не було в тому потреби.

Таїссі й Олег прийшли на готову кашу. Надя пильно приглядалась до ніжних рис обличчя дівчини, нехотячи порівнювала її з собою і знаходила, що у Таїссі стан стрункіший, пишніше волосся, білі щоки з ямочками, тільки очі не сподобались. Надто швидкі, холодні і непривітливі. Вони дивились понад голови присутніх, хіба лише до Павла посміхались. І то, Наді здавалось, штучно. Вона в душі картала себе за безпідставну антипатію до зовсім незнайомої дівчини, та даремно: навіть мова Таїссі її дратувала.

— Ми сьогодні йдемо на тартак, там виступатиме письменник. — Надя не зрозуміла, чому Таїссі говорила це так підкреслено, кидаючи слова, як мідні монети за простибі, чому Павло зніяковів і зробив нетерплячий жест рукою, коли вона подала Наді газету.

— Коструба! — скрикнула Надя. — Таж я його знаю!

— Серйозно? — здивувався Павло.

— Ні, не особисто. Я читала його оповідання.

— Це цікаво, — у Павла зажевірили допитливі й тривожні вогники в очах. — Якої ви думки?

— Я захоплена його "Студентськими буднями", — в них він як у себе в хаті, а от у сільській тематиці — поверховий. Але ж цікаво його почути. Я теж піду!

Павло й Таїссі переглянулись. Олег сказав, що піде шукати мінералів, бо письменники його мало цікавлять. Він охоче взяв би з собою хлоп'ят, вони допомогли б йому. Хлопці радо погодились піти з ним у "геологічну розвідку".

Всі троє йшли мовчки, мовби хотіли порахувати, скільки шпал до тартака, а самі думали, з чого розпочати розмову. Павло радий був, що Таїссі мовчить. Вона часом щось таке скаже...

Надя раптом зупинила їх і, захоплена, показала рукою на галявину внизу.

— Дивіться, погляньте! Озеро конвалій!

Не домовляючись, вони удвох з Павлом збігли з насипу.

— Куди ж ви?! — крикнула їм навздогін Таїссі. — Та ж ходімо...

— Ми зараз! — відгукнувся Павло.

Він просто таки припав обличчям до густих кущиків конвалій, впиваючись їх

запахом.

— Облиште, не рвіть, — попросив, побачивши, що Надя зриває квіти. — Не рвіть! Вони створені не для букета. Конвалії можна зривати тільки для коханої. Не рвіть! — Він був схвилюваний, здавалося — щось дороге, задушевне нагадали йому ці квіти.

Надя збентежилась, немов у неї вивідали таємницю. Адже вона йому хотіла нарвати букет. Відчула на собі його допитливий погляд. Не підводила голови, бо збентеження ще не зникло з її обличчя, а думка про конвалії не дозволяла глянути йому в очі.

"Що за дурниця! — переконувала себе. — Звідки воно? Випадкова зустріч з випадковою людиною. Ну, годі!" — Вона рішуче стріпнула чорними кучерями, підвела погляд і помітила, що Павлові очі дивно мінілися якимсь незвичайним блиском. Заворожена, Надя мрійливо посміхнулася їм...

Павло повернув голову в бік залізниці — Таїссі тупцювала на місці. Важко набрав повітря в легені і сказав, стримуючи віддих:

— Ходімо, Надю, пора. Можливо, ми ще прийдемо сюди колись за конваліями.

Надя підвелась, але він затримав її руку.

— Слухайте, я хочу вас попередити, щоб усе це не вийшло подібним на дешевий ефект... Коструба...

— Ну, ви швидко там налюбуетесь? — почувся нетерплячий і злий голос Таїссі з насипу.

"Яка вона безцеремонна і недобра", — подумала Надя, сприйнявши слово "налюбуетесь" на свою адресу, хоч, можливо, Таїссі мала на увазі квіти. Дівчина схопилась, як сполохана пташка, і, не оглядаючись на Павла, швидко пішла до насипу.

— Ага, ви щось почали були за Кострубу, — заговорила Надя по деякому часі прикрої мовчанки. — Я оце думаю, що він читатиме робітникам. Адже тематика його творів...

— Ну, знаєте, — тоном, що не дозволяє заперечень, перебила Таїссі, — Коструба виступав, напевно, перед соліднішою аудиторією.

— Даремно ви легковажите аудиторією робітників. Вони, правда, можуть не зрозуміти якоїсь чисто філософської його новели, але ж і письменникові не вигідно приходити до людей чужим і чужим йти від них.

— Ви так говорите, ніби заглядали в портфель Коструби. Може, в нього є щось і на робітничу тему?

— Хіба що для цієї зустрічі написав. Я всі його твори читала — не було. Тому й боюсь... Як смішно, я заступаюсь за нього, ніби він мені брат чи знайомий... — Надя повернула усмінене обличчя до Павла, але він дивився в цей час собі під ноги. — Робітники — народ спостережливий. А Коструба — вчорашній студент. Може, не надто добре він знає їхнє життя...

— Очевидно! — виснула Таїссі. — Коструба не працював на лісорозробках, можу вас запевнити. Але це нічого не значить. Болеслав Прус не жив за часів Рамзеса, а написав "Фараона".

— Але Джек Лондон, поки написав "Люди безодні", місяцями жив у лондонських

трущобах.

Павло глянув на Надю. Його приємно здивувало те, що звичайна сільська вчителька витримує розмову з аспірантом-літератором.

— Цілком вірно, — додав. — Коцюбинський, поки сів писати "Тіні забутих предків", жив із чабанами в колибах[2].

Таїссі не здавалась.

— Це крайності, — сказала різко. — Скільки письменників живуть у столицях, а пишуть романи про село.

— А все-таки їм краще б пожити на селі. Хтозна, чи варто Кострубі сьогодні виступати...

— То хай завербується на роботу хоч на місяць! — пирхнула Таїссі.

— А непогано було б!—засміявся Павло— Ти висловила мудру думку.

На тартак прийшли якраз перед обідньою перервою. Робітники залишали електропилки, забивали в колоди колуні і, витираючи руки, поспішали через дорогу до клубу, де висіло написане фіолетовим чорнилом оголошення про зустріч з письменником.

Працював без перерви лише кран. Малий локомотив підганяв до платформи вагони з лісом. Молодий хлопець у комбінезоні чіпляв до колод линви і подавав крановщикові команду. Скрипіли троси, важкі смереки, як сірники, вкладались одна біля одної на платформі.

— Сьогодні колійка не піде на форощанку! — гукнув хлопець до прибулих. Він уже, видно, звик до таких відвідувачів.

— Ми не на колійку, — відповів Павло.

- На письменника прийшли подивитись?

— А ти не маєш охоти?

— Охота є, — протягнув юнак, — часу нема. План виконуємо.

Поблизу скрипів кран, гойдались на тросах смереки.

— Агей! — закричав раптом хлопець на Павла, що необачно наблизився до платформи. — Ану, язда[3] звідти! Відповідати за вас! То не ручка, добродію, тут не пером махати!

Павло відскочив.

— Не пером махати, кажеш? Ото здорово. А мене прийняв би до себе помічником хоч на сезон?

— Та чому б ні! Йдіть до директора, він радо приймає вантажників.

Таїссі прошепотіла презирливо:

— Ну й нахаби...

Бадьорий, в доброму настрої, Павло взяв під руки дівчат і повів до виходу.

— То не туди, добродію! До директора праворуч! — гукнув услід хлопець.

— Ми ще зустрінемося! — помахав йому рукою Павло.

— Тільки білу шкірку залишіть вдома! — наздогнала Павла ущиплива порада.

Таїссі злісно висмикнула лікоть з руки Павла.

— Як ти дозволяєш, щоб... Я не розумію!

— Ми багато дечого з тобою не розуміємо, дорога.

Зал був уже набитий людьми. Лісоруби, залізничники, крановщики — всі в спецівках або в стареньких киптарях — повернули голови, коли увійшли Павло, Надя і Таїссі.

— Добрий день, добрий день, — загомоніли робітники.

До Павла підійшов директор комбінату, привітався, вклонився Таїссі.

— Спасибі, що не запізнились. У нас кожна хвилина дорога. То що ж, будемо починати?

Надя нічого не розуміла. Великими від подиву очима глянула на зніяковілого Павла (він щось хотів їй сказати, але директор повів його до столу), потім перевела погляд на гордовиту Таїссі. І їй стало все ясно.

Закрила руками гаряче обличчя.

"Коструба! Павло — це Коструба! Ну, і язиката ж я, — думала, намагаючись не дивитись на Таїссі, що глузливо поглядала на неї збоку. — 'Але ж чому він... Ні, ні, він хотів сказати... Вона перебила... А потім говорила я, сперечалась... Страх, як неприємно!"

А Павло вже говорив до людей. Він тримався просто, невимушено, цікаво розповідав про письменників, скромно, ніби соромлячись, згадував між іншими і про себе.

Робітникам він сподобався.

— Свій хлоп, — почула Надя чиєсь зауваження позаду себе і відразу заспокоїлась. Та й справді. Хіба вона інакше говорила б з Таїссі, якби й знала, що Павло — Коструба.

— Так має бути, — відповів другий голос позаду. — Не з тої глини ліплений, чи що?

Надя вже спокійно слухала Павла. Адже він такий самий, як був. Ще ближчий.

Павло говорив, а у вікно долинали знайоме: "язда, язда", торохтів мотор, гримали колоди. Перед ним стояли і сиділи такі ж, як і отой юнак на кагаті[4]. Павло бачив їхні очі: добрі, захоплені, скептичні, вимогливі. Вперше за весь час, відколи виступає, ворухнувся у його грудях острах — читати свої твори чи ні? Він виступав перед досвідченими критиками і не боявся, перед студентською молоддю читав нариси по радіо і завжди був упевнений у своїх силах. А тут, перед простими людьми праці, ця впевненість пропала. Ще розповідав, а думка, чимраз настирливіша, спливала: "Нізащо не читати своїх новел про робітників". В очі заглядав невиразний силует героя задуманої повісті, немов просив: "Розкажи про мене, а тоді сам побачиш мене".

— Товариші, — заговорив Павло після короткої паузи. — Я приїхав до вас трохи невідготовлений. Це сталось несподівано, і я не привіз з собою нічого, що міг би прочитати.

Зал незадоволено загудів, а Таїссі стиснула кулачки.

— Він не при своєму розумі, — скаржилася Наді.

— А мені здається, що він розумно робить, — заперечила Надя.

— Але я вам дещо розповім, — продовжував Павло. — Багато часу я виношую задум

написати повість з життя письменників. Я вже бачу свого героя. Він все пройшов у житті. Незавидне дитинство у воєнний час, солдатські будні, самотійна праця і, врешті, безмірна радість від першого надрукованого твору. "Букет конвалій" — хвилююча новела про перше кохання. Успіх надзвичайний! Він на radoщах скликає друзів, справляє свято, друзі благословляють його у літературу. Минає час. Письменник їздить у відрядження, шукаючи тем, пише нові твори, виступає перед читачами, але всюди його просять: "Прочитайте "Букет конвалій". Він замислюється, чому його інші твори стали нецікаві, кидається в пошуки, виїжджає в гори черпати матеріал, пише романтичні оповідання про смереки, полонини, плаї[5], про чарівний голос сопілки, про кохання, але марно: конвалій у його творах немає. Зник талант, зникло справжнє кохання. Він припадає до ніжних квітів на галявині, питає їх, що сталося, жде, що хтось їх назриває і подарує, як колись... Але немає нікого. А конвалії мовчать, красуються, глузуючи з нього, передчасно постарілого, самі вічно молоді.

Зал завмер слухаючи. Павло передихнув, схвилюваний, очі його горіли й шукали когось у залі.

— Дорогі друзі, — палко попросив він, немов за самого себе, — порадьте, що зробити моєму героєві?

Присутні здивовано презирнулися між собою, але ніхто не відповідав.

— Білу шкіру хай вдома залишить! — почувся враз жіночий голос, і всі повернулись до розчервонілої, збентеженої Наді. Вона дивилась на Павла. Одну мить отак змагались поглядами, наче пробували, хто кого переважить.

— Ото добре! — засміялись робітники. — Правда, хай між люди піде, попрацює з ними!

— Бо з пальця багато не висмокчеш!

— Най пригадає, як мозолями хліб заробляв!

У залі спалахнула суперечка. Павла обступили, запитували, поплескували по плечу, як старого знайомого-. Він відповідав на запитання, а сам шукав очима Надю. Але її в залі не було.

Та ось пролунав гудок. Обідня перерва закінчилася. Робітники прощалися й виходили. Таїссі стояла в кінці залу і нетерпляче чекала, поки Павло розмовляв з директором. Директор розводив руками, відмахувався, а потім примирливо сказав:

— Ви чудні. Але якщо це потрібно... Тоді на форошанську діляницю. Там є гуртожиток.

Павло підійшов до Таїссі.

— Де Надя? — спитав.

— Що, закохався?

— Замовч... Що ти їй сказала, чому вона раптом вийшла?

— Що заслужила, те й сказала.

Павло кинувся до виходу. Таїссі затримала його за руку.

— Куди ти? Волочишся за першою-ліпшою?

— Ні, не волочуся, — спокійно звільнив він свою руку. — Здається... — не доказав,

але Таїссі по його очах зрозуміла все.

Розмахнулась, та не вдарила... Зів'яло опустила руку.

— Я сьогодні поїду. Попроси в директора дрезину, — прошепотіла.

Надя довго блукала по території комбінату, поки не впевнилась, що Павло і Таїссі пройшли вже хоч би половину дороги.

Її образила ця незнайома дівчина, але за що? А Павло, хороший, зараз разом з нею. Про що вони розмовляють, про що мріють?

Намагалась іти повільно, щоб не наздогнати їх, а ноги самі все швидше та швидше. Ще раз мусить поглянути в його очі, перевірити, чи той вогонь, що сьогодні горів у них, коли він промовляв перед робітниками, не погас. Якщо ні — він справжня людина. І ще скаже йому про "неї". Скаже, щоб не любив її, погану, злу. Або ні. Мовчатиме. Коли не підуть самі, завтра вдосвіта зніме свій табір. І кінець... А чому кінець? Не було ж ще й початку. Була тільки загадкова, напевно, душевна людина, яких не часто можна зустріти. Були конвалії. І лишились конвалії. Ті самі, серед яких вони сьогодні сиділи, до яких він припадав обличчям. Вона хотіла йому нарвати їх. А може, ще нарве?

Надя повільно зійшла з залізничного насипу. Раптом почула, що колією наближається дрезина. Машиніст і троє людей на ній. Один у береті, дівчина і...

— Павле-е-е!

Плечистий чоловік у береті, що сидів плечима до галявини, схопився з сидіння. Обернувся, побачив.

— Надю-ю! Я ще... — і загубився голос за поворотом. Тільки луна ледь чутно донесла: за конваліями.

"Я ще повернуся за конваліями".

Ні, не вернешся. Вони далеко будуть від тебе. І ніхто тобі їх не подасть. У тебе замало сміливості шукати їх. Як і в твого героя. Біля тебе бадилля, а ти приймаєш його за конвалії. Засліплений, обдурений... питатимеш у них: "Чому не пахнете, мої любі?" А вони, справжні, тут. Від першого стебла, від першої розтуленої чаші, аж поки не зів'яне в тузі за молодістю остання квітка на галяві, схилившись під краплею сльози-росинки до землі, цвітуть, мліють на сонці, виливають густий запах і від щастя-розкоші завмирають, тужно вдивляючись у красу весни.

Сонце вже сховалось за гору. Тільки тепер Надя пригадала, що діти самі, і побігла до табору.

Не спалося. Місяць продирався крізь віття ялиць, зазірав у відкритий намет, шукав людей. Куди поділись? Дивувався, чому стало зараз сумно в цьому недавно гомінкому таборі, чому не куриться ватра? Хіба таки всі поснули?

Надя не спить. Одну добу знайома з Павлом, а здається — тиждень, місяць, більше. Та й справді. З Павлом вона давно знайома, хіба важливо те, що бачила його тільки один день? Самій було дивно, що можна так швидко звикнути до людини, зійтись думками, поділяти їх. Усе, як со.н. Розтривожив її, збудив невідомі досі почуття і поїхав... Але повіки поволі важчають, склепляються, і Надя засинає.

Ще далеко до світанку хтось відхилив запону намету. І прошепотів:

— Єк спали?

— Декую, ек ви?.. — відповіла спросоння. Але враз схопилась, перелякана, бо так наяву побачила чиюсь постать.

— Хто це?

— Я, Надійно...

Надя в сутінках пізнала знайоме обличчя.

— Павло?! Чого ви?.. Як?.. — спитала тремтячим голосом.

— Я прийшов до вас, щоб разом сонце зустрічати. Я ще не бачив, як воно сходить у горах.

— Звідки ви тут?..

— Я вернувся за конваліями.

— А Таїссі?

— Вона поїхала. Я залишився тут. Буду жити у форошанському гуртожитку.

Надя схилила голову, задихаючись від щастя не стільки за себе, скільки за Павла.

— Я вірила, я вірила, — шепотіла. Підвела голову і заперечила сама собі: — Ні, ні... Я не вірила нітрохи....

Павло усміхнувся. Надя відчула, як до її волосся обережно доторкнулась рука. Павло злегка пригорнув її до себе.

— Ходімо, Надійно, ходім... сонце зустрічати...

* * *

Зі зворів[6], з бездонних нетрів вплив гарячий диск сонця. Відірвались чорні хмари од верховин, заметушились сполохані й подались за сердитий гребінь Бескиду. А білий туман, ховаючись від сонця, сміявся з набундючених хмар і обнімав востаннє перед світанком коханку-землю на зеленому ложі.

Конвалії будились по долинах, набирали в чашечки роси і чекали на своїх гостей.

[1] Тартак — лісопильний завод.

[2] Колиба — курінь.

[3] Язда — давай (польськ.).

[4] Кагати — штабелі.

[5] Плай — стежка.

[6] З в і р — яр.